

SLOVENSKI NAROD

Izhaja več dan popoldne, izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrest Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Nove grde italijanske klevete

Nepojmljiv komunike italijanskih poslaništv v inozemstvu Česar ni dosegel italijanski poslanik s svojimi notami v Beogradu, naj dosežejo komunikeji v inozemstvu — Ponovna in odločna zavnitev italijanskih izmišljotin

Dunaj, 26. okt. p. Italijansko poslaništvo je izdalo v zvezi z justifikacijo Vladimira Gortana naslednji komunike:

Na podlagi sodišča za zaščito države je bil v Pulju pred dvema tednoma obsojen na smrt italijanski podanik Vladimir Gortan, znani tenorist, ki je bil v službi jugoslovenske »Orjune«, njegovi tovariši pa so bili obsojeni na 30 let ječe, ker so o priliki zadnjih volitev v Italiji, preobčenje v vojaško obliko, napadi v neki skriti ulici skupino volilcev, od katerih je bil eden seljak, oče desetih otrok, ubit. Po tej razsodbi, ki jo je sprejelo prebivalstvo Istre z velikim zadovoljstvom, so se vršile v Jugoslaviji demonstracije, a jugoslovenski tisk je objavljala o tem ostre članke zahvale vsebine. Posledica tega je bila, da je masa v Gružu napadla italijanske mornarje, izmed katerih sta bila dva ranjena. Italijanski poslanik v Beogradu je izročil glede na to jugoslovensku zunanjemu ministru dve diplomatski noti, v katerih zahteva kaznovanje krivcev in postopanje proti odgovornim državnim organom.

V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je bilo od junija 1928 do oktobra 1929 izvršenih v provinci Julijsko Benečijo 46 umorov, 7 poskušenih umorov, pri čemer je bilo 17 oseb ranjenih ter izvršena dva roparska napada s strani organizacije jugoslovenske »Orjune«. V provinci Istra vlada že mesece sem neverjeten strah zaradi teh pojavitv, o katerih se lahko trdi, da so v zvezi z akcijo »Orjune«. Zlasti je treba omeniti umor kapetana Pietra Vitalia, umor policijskega stražnika v Škocjanu, razbojniški napad na orožniku Pietra Piana in Gina Bataglia, napad na tajnika kovinskega sindikata, atentat na smodniško, neuspešni atentat na orožnika Paretiča in Jakonchica in končno umor treh vojakov fašistične milice.

Beograd, 26. okt. »Politika« objavlja naslednji komentar k okrožnici rimske vlade, poslani italijanskim poslaništvom v vseh evropskih prestolnicah:

Očvidno ima okrožnica, ki je italijanska vlada poslala svojim poslaništvom v inozemstvu, namen, da pomiri splošni svetovni tisk zaradi justifikacije Vladimira Gortana. Treba je bilo po tem neobičajnem potu razširiti italijansko tezo o puljskem dogodku. Odveč bi bilo pobijati njeni vsebino, ker je dejansko splošno znana povsod in vsem razen v Italiji. Ne moremo pa iti preko gotovih trditv v tej okrožnici.

Prvič se sedaj uradno, kojkor je znan, obtožuje Orjuna, da vrši uboje

Beograd, 26. oktobra. Glede na komunike, ki so ga izdala italijanska poslaništva v Budimpešti, Bernu in na Dunaju, je bilo s pristojnega mesta izdano naslednje obvestilo:

Jugoslovenski vladi ni znano, da so imeli obsojeni Vladimir Gortan in njegovi tovariši kakršnoki zveze s katerokoli organizacijo v Jugoslaviji. Če bi se bilo to dognalo in če bi bila jugoslovenska vlada o tem obvezčena, bi bila takoj uvelia najstrožjo preiskavo proti morebitnim sodeležencem. Tudi vsa druga dejstva, ki se omenjajo v tem komunikeju v zvezi z jugoslovensko Orjuno, so vladni Jugoslavije popolnoma neznana. V ostalem pa je bila Orjuna razpuščena neposredno po 6. januarju (v Sloveniji že mnogo prej), kakor so bila razpuščena tudi vsa druga jugoslovenska politična društva, ki že davno več ne obstajajo. Italijanski poslanik v Beogradu je izročil pred par dnevi noto, v kateri protestira proti pisanku jugoslovenskega tiska po razsodbi v Pulju in proti manifestacijam in shodom, ki so se pri tej priliki vršili v več krajih Jugoslavije. Jugoslovenski tisk je bil mnenja, da je jugoslovenska razsodba preostra in nepravična. Tako mnenje so izražali tudi listi drugih držav. Ker so v Pulju obsojeni Hrvati, je naravno, da je izvalla ta sodba večje zanimanje v Jugoslaviji, kakor drugod. Jugoslovenska vlada je poduzela najstrožje mere, kar ugotavlja tudi italijanski poslanik v svoji noti, da o priliki shodov in manifestacij ne pride nikjer do kakih izgredov, zlasti tudi ne proti italijanskim oficijelnim predstavnikom in italijanskim poslancem. To se tudi nikjer ni zgordilo.

Edini slučaj, ki ga navaja italijanski poslanik v Beogradu v svoji noti (napad na italijanske mornarje) pa glasom ugotovitev uradne preiskave nima nobene zveze s kakimi demonstracijami, a proti krvicem so podvzete vse zakonske mere. Glede napada na italijanske mornarje madžarsko-italijanske trgovske mornarice, ki se je pripetil 19. t. m. v Gružu, je stroga preiskava, ki so jo izvedele naše oblasti, ugotovila, da gre za navaden pretek med mornarji in pristaniškimi delavci v pisanosti. V neki kavarni v Gružu so tega večera sedeli naši in italijanski mornarji in pristaniški delavci. Okoli polnoči, ko so bili že vsi piani, je nastal med njimi prepir. Policijska patrulla, ki hodi po lokalih, je razginala obe skupini in pri tem odvedla enega naših mornarjev v zapor. Italijanski mornarji so šli na svoje ladje. Tedaj je nekdo iz skupine naših mornarjev vrgel za njimi kamen in zadel enega italijanskega mornarja ter ga lahko ranil. Naše oblasti so disciplinsko kaznovale patrullo zaradi nezadostne stronosti napram izgrednikom.

na italijanskem ozemju in sicer brez razlogov. Pravi se samo, da se »z mirno vestjo more to trdit. S tako »mirno vestjo pa se more trdit vse, ne samo sodelovanje Orjune.

Čudno zveni obtožba v okrožnici, da je bilo v Julijsko Benečijo priglašenih 46 umorov in mnogo drugih zločinov ter da je zanje odgovorna Orjuna, dokler se v isti okrožnici pravi, da je prebivalstvo Istre prejelo ustrelitev Vladimira Gortana z velikim zadovoljstvom. Obstoje gotova notranja protislojava med tema dvema trditvama. In tako protislovje je baš z italijanskega stališča motreno ali popolno nedolžnost Orjune ali popolno nezadovoljstvo Istranom. Ena poleg drugega ne more obstojati. Ce so bili ti mnogočestveni uboji izvršeni, potem kaže to, da tam-

kaj narod ni zadovoljen, ako se zateka k tako težkim sredstvom, kakor so uboje, ali pa se da k njim tako lahko pregovoriti.

Kakor znano, ne nosi ničesar zaradi dobrega, zaradi zadovoljstva glave na prodaj. Če pa obstaja nezadovoljstvo med narodom samim, potem ni potreben sveta in hujškanja od zunaj. Iskanje incidenta, kakor je gruški, izvzan od piani mornarjev, ne meče najboljše luči in ni v interesu niti Italije same. Iz odgovora zunanjega ministra je najbolje razvidno k čemu se naveja evropska javnost, ki je namenjena rimske, okrožnica, ki nas obtožuje tudi zaradi tega incidenta. Po tem odgovoru je treba gledati v povsem drugi luči tudi okrožnico samo in prave njene pobude.

vzkrije in krenil na popolnoma samostojno pot. Daladier velja za velikega prijatelja Jugoslavije in je skupaj s Herriotom mnogo pomagal srbskim beguncem in srbskemu narodu. Jugoslavija lahko v primeru njegovega uspeha zanesljivo računa na pomoč novega predsednika francoske vlade.

Imenovanje okrožnih inspektorjev

Beograd, 26. oktobra. Kralj je danes na predlog ministrskega predsednika in notranjega ministra podpisal ukaz o imenovanju okrožnih inspektorjev. V dravski banovini je imenovan za okrožnega inspektorja v Mariboru sedanji veliki župan mariborske oblasti dr. Fran Schaubach.

Bivši poslanec obtožen umorom

Beograd, 26. oktobra. V Prištini je bilo aretiran narodni poslanec Ramazan Čežulja, ki je obtožen, da je v času okupacije ubil nekega srbskega oficirja, neko žensko in tri železničarje, ki so prenočevali pri njem. V obtožbi se navaja, da jih je zvečer dobro pogostil, ponoči pa v spanju umoril.

Ameriški državljanji v italijanski vojski

Washington, 26. oktobra. Ameriški poslanik v Rimu je dobil nalog, naj ugotovi, v koliko so resnične vesti, da se silijo ameriški državljanji italijanskega porekla k službovanju v italijanski vojski.

Zaleski o zunanjji politiki Poljske

Podpis arbitražne pogodbe med Poljsko in Rumunijo — Zaleski o Madažski in Mali antanti

Bukarešta, 26. okt. V četrtek popoldne je bila v zunanjem ministrstvu podpisana razsodilna in arbitražna pogodba med Poljsko in Rumunijo. Pogodba je sklenjena po vzoru sličnih pogodb med drugimi državami ter določena na pet let. Po preteklih dveh let je obojestransko odpovedljiva na šest mesecov. Za Poljsko je podpisal zunanjji minister Zaleski, ki se mudri v Bukarešti, za Rumunijo pa zunanjji minister Marescu.

Bukarešta, 26. oktobra. Poljski minister zunanjih poslov grof Zaleski je včeraj popoldne sprejel zastopnike časopisa. V razgovoru z njimi se je dotaknil vseh vprašanj, ki so v zvezi z najnovjejo rumunsko-poljsko zvezeno pogodbo in s skorajšnjimi trgovskimi pogajanjima med zastopniki obeh držav. Nato je odgovarjal na vprašanja o političnem odnosu Poljske napram Mađarski in o reviziji mirovnih pogodb. Grof Zaleski je izjavil:

Politične zveze med Poljsko in Rumunijo so slone na pravi zavezniški pogodbi, dočim obstoja napram Mađarski samo simpatije iz starejših časov brez vsakršnih po-

litičnih obvez ali pogodb. Zato je ogromna razlika med odnosom Poljske napram Rumuniji in njenim razmerjem do Mađarske. Poljska je proti vsaki reviziji meja in proti vsaki izpremberi mirovnih pogodb. To je Poljska v ostalem ponovno poudarila. Kar se tiče odnosa Poljske do Male antante, Poljska pač ne more stopiti v ta sestav, ker zasleduje Malo antantu politične cilje, ki ne zajamajo Varšave. Vendar obstoja toliko sorodna pojmovanja v vseh glavnih vprašanjih, da Poljska ne bi mogla biti bližja država Male antante, čeprav bi bila njena članica. Kar se tiče razmerja Poljske do Sovjetske Rusije, je pač normalno. Zasluga Litvinova je, da je v mnogem med Rusijo in Poljsko popustila svoječasna napetost. O sami trgovinski pogodbi med Poljsko in Rumunijo je grof Zaleski pristavil, da je o tem razpravljal z ministrom trgovine Madgearom in da sta ugotovila glavne smernice te pogodbe. Danes stekajo obojestranski delegaciji za pogajanja še ni določen, vendar je ugoden potek teh pogajanj že zajamčen.

Herriot o evropski federaciji

Izvedljivost Briandovega načrta o osnovanju zveze evropskih držav

Pariz, 26. oktobra. Na kongresu radikalne stranke je imel bivši ministrski predsednik Herriot važen govor o zunanjopolitičnih problemih, v katerem se jeばvil zlasti z Briandovim načrtom glede evropske federacije. Herriot je med drugim naglasil, da se je na svojem zadnjem potovanju po Nemčiji, Češoslovaški in Avstriji prepričal, da je ta načrt izvedljiv. Briand je dobil že na zadnjem zasedanju Društva narodov v Ženevi za ta načrt formalen pristanek nemškega zunajega ministra Stresemanna. Povsem naravno je, da se mora pri izvedbi evropske federacije v vsakem pogledu izločiti hegemonizem. Od

nemške strani se je pojavil ugovor, da hčce Francija združiti vse male narode okoli sebe. Ta ugovor je lahko zavrniti, ker je splošno znano, da ne dela Francija nikake razlike med malimi in velikimi narodi. Francija respektira vsak narod in vsako državo. Evropska federacija bo imela enako vlogo, kakor jo imajo v Ameriki Združene države. Predvsem bo učvrstila mednarodni mir tako, da bo svetovna vojna ostala zadnja katastrofa, ki je zadebla Evropo. Za dosego tega cilja le pač treba izvajati vsako sredstvo, ki ga imamo na razpolago.

Mnogostevilne smrtne obsodbe v Rusiji

Odkrite zarote proti sovjetskemu režimu — 42 justifikacij, ki jih bodo sledile še nove

Moskva, 26. oktobra. S Državnega policijskega uprava je izsledila v severnem Kavkazu veliko anarhistično organizacijo, ki je razvijala svoje delovanje pod krinko verske sekte, pripravljala oborožen upor proti sovjetski oblasti ter aktivno delovala proti vladnim ukrepom. Taino osrednje vodstvo organizacije »Svet dvanajstorcev« je bivalo stalno v gorah. Voditelj organizacije, neki bivši polkovnik in bivši štabni rimtmač caristične armade, brat Grigorijevič in član »Svet dvanajstorcev« so bili obsojeni na smrt, ostali pristaši organizacije pa na internacijo v koncentra-

cijskem taboru za dobo 5–10 let. Razsodba je bila izvršena.

Moskva, 26. oktobra. AA. Iz Novega Sibirskga poročajo o novi akciji »kulakov proti hlebozagotovcem«, ki je doblia v tem okraju organiziran značaj. Teror in sabotaža sta na dnevnem redu. Razen tega taino osrednje vodstvo organizacije »Svet dvanajstorcev« je bivalo stalno v gorah. Voditelj organizacije, neki bivši polkovnik in bivši štabni rimtmač caristične armade, brat Grigorijevič in član »Svet dvanajstorcev« so bili obsojeni na smrt, ostali pristaši organizacije pa na internacijo v koncentra-

tziju v Združenih državah.

Moskva, 26. oktobra. AA. Če je izvršena v zadnjih dneh 42 smrtnih obsodb, ki so bile takoj izvršene. Pričakujejo pa še celo vrsto novih smrtnih obsodb in justifikacij.

Javna nesigurnost v Bolgarski

Oficijelna statistika ubojev in umorov na Bolgarskem

Sofija, 26. oktobra. AA. Včeraj dopoldne so bili v Seviliju pokopani sodniki, žrtve tolovajskega napada razbojnika Uzunova in njegovih tovaršev. Pogreb je prisotvoren minister pravde Kulev. Razbojnike zasleduje tudi oddelek vojske.

Sofija, 26. oktobra. AA. Po poročilu policije je bilo na Bolgarskem v septembru

izvršenih 71 ubojstva, 61 poskusov uboja, 37 samomorov, 14 poskusov samomora. Tri trupla, ki so jih našli, niso mogli identificirati, v 14 primerih so bili otroci ukradeni. Tatvin je bilo 112 s škodo 970.836 levov. Pri 4 požarih je znašala škoda 870.050 levov. Razbojniki napadov je bilo 17, največ na južnem Bolgarskem.

Podaljšanje stanovanjske zaščite

Beograd, 26. oktobra. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o vprašanju podaljšanja stanovanjske zaščite. Kakor se izvede iz merodajne strani, bo sedanjim stanovanjski zakon ukinjen, pač pa s posebnimi uredbami v gotovem obsegu podaljšana stanovanjska zaščita za posamezne kraje, kjer je dokazano, da vladajo še vedno veliko manjkanje stanovanj. V primerih, kjer bi hišni posestniki zlorabljali stanovanjsko prostor z neprimernimi povišanjem stanarine, ki ne bi odgovarjala gradbenim stroškom in amortizaciji zazidanega kapitala, bo imela vlad možnost, da naknadno uvede primerne ukrepe v zaščito stanovanjskih načemnikov.

Oboroževanje Amerike.

Washington, 26. oktobra. Vojni minister je izdal nalog za dograditev 66 bojnih bombnih letal, ki bodo veljala 1.6 milijona dolarjev.

Nemška himalaška ekspedicija

Kalkuta, 26. oktobra. Nemška himalaška ekspedicija se je moralna zaradi silnega mraza in velikih snežnih zametov vrnila, potem ko je dosegla Kinjinjungo, ki ima 8.580 m višine.

LJUBLJANSKA BORZA.

L

Važni komunalni problemi pred občinsko upravo

Včeraj je razpravljal občinski svet ljubljanski o regulaciji Ljubljanice in Dunajske ceste in o stanovanjski krizi – Gortanov sklad za podporo primorskim rojakom

Ljubljana, 26. oktobra.

Včeraj se je nadaljevala seja občinskega sveta, ki je bila prekinjena v danem času. Razpravljalo se je najprej o regulaciji Ljubljanice. Načelnik gradbenega odseka obč. svetnik prof. Jarec je podal obširno poročilo o regulaciji Ljubljanice ter je končno predlagal, naj se odobri doseganja akcije mestne občine ljubljanske, naj se prispevki ljubljanske občine za regulacijo Ljubljanice zviša od 20% na 28,5% in da naj občinski svet delegira dva člena v komisijo za regulacijo Ljubljanice.

Po daljši debati so bili soglasno sprejeti predlogi gradbenega odseka in sta bila začeta komisija za regulacijo Ljubljanice izvoljena obč. svetnika Jareca in Turka.

Regulacija Dunajske ceste

Sledila je razprava o pritožbi proti novi regulaciji Dunajske ceste. Poročevalce prof. Jarec je predlagal, naj se zavrnejo vsi rekurzi in v smislu strokovnega mnenja Udrženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov, sekcijske Ljubljana in naj se sklene zgraditi nadvoz nad železniškim trom po načrtu prof. arh. Plečnika.

Mnenje Udrženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov

Na povabilo mestne občine ljubljanske je ljubljanska sekacija Udrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov imenovala odsek, ki se je bavil z vprašanjem regulacije Dunajske ceste pri križišču z železnično Ljubljana-Trst. Ta odsek je svoje delo zaključil in podal naslednje strokovno mnenje:

»Vprašanje ureditve križišča Dunajske ceste z železnicami tvori danes najaktualnejši del kompleksa vprašanj, ki tangirajo razvoj Ljubljane severno od bivše južne železnice.

Pri rešitvi celotnega problema je najvažnejši in najtežji del v železniškem vprašanju, za katerega obstoje že razne varijante, tako n. pr. zvišanje ali znižanje železniške nivoletete v mestnem področju, dalje več varijant za preložitev železnic v širokem pasu okrog bodoče Ljubljane preko Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja. Slednje imenovana preložitev bi v najcenejši varijanti stala po splošni cenitvi okrog 300 milijonov dinarjev, nevštevši objekte, ki leže v področju trase in ki bi jih bilo treba odkupiti ali porušiti.

Ne glede na visoko investicijsko sveto opozarjam tudi na težave pri gradnji predora v Škriljevcu in pri gradnji ali rekonstrukciji železnice preko Ljubljanskega barja.

Ze navedeni ekonomski in tehnični momenti so take narave, da ni oportuno vezati celotnega programa ureditve severne Ljubljane z rešitvijo železniškega vprašanja. Kajti razvoj mesta proti severu stopa z elementarno silo v ospredje in ga ni mogoče še naprej ovirati z dolgotrajnimi pripravami za rešitev železniškega vprašanja. Pri urejanju severne Ljubljane se pa ne moremo zanemariti na supozicijo preložitev kolodvora in železniških prog, kar več je v danem položaju potrebno računati celo s predstavko, da v tem oziru več deseljetij ne bo nikakih bistvenih izprenemb sedanjega stanja.

Z ozirom na to preostaja mestni občini le še samostojna pot do rešitve tega problema na oni točki, ki je za nje vitalne interese kardinalnega pomena, to je na križišču Dunajske ceste z železnicami, katerega končna ureditev zahteva razvoj mesta in pa pomen, ki ga ima ta, skozi dve tisočletji obstoječa državna cesta v prometnem in gospodarskem oziru kot važna prometna žila v Iržavi sami in v prometu s sosednjimi državami.

Predosili smo vse možnosti, ki se bile nasvetovane z uradne strani, kakor tudi s strani zasebnih interesentov ter smo prišli do končnega zaključka, da so razlogi, ki jih navaja predloženo nam poročilo mestnega gradbenega urada z dne 19. julija 1929, mag. st. 19887 s tehničnega, prometnega in ekonomskoga stališča tako tehtni, da priporočamo samo ono reševje, ki računa z obdržanjem sedanjega cestnega pravca.

Dani sta dve možnosti in sicer naprava nadvoza ali podvoza.

Pri presoju teh dveh možnosti smo ugotovili, da ima nadvoz nekatere prednosti, ki so v glavnem:

Pregledno razvijanje prometa; enostavnejše vzdrževanje cestišča; naravno odvajanje vode v obstoječi kanale; mnogostranska možnost izbrane spodnjega dela nadvozne objekta za razna skladišča in lokale; večja neodvisnost cestnega prometa od železniškega pravca.

Najprimernejša in najracionalnejša rešitev vprašanja križišča Dunajske ceste z železnicami je torej v tehničnem, prometnem in gospodarskem oziru nadvoz v obstoječi cestišči pre 6 tiste železnic, z minimalno širino cestišča 20 m, z maksimalnim vspom 4% ter z minimalnim razstojjem gradbenih čet 50 m in sicer ob obej privoznih ramponih nadvozo (torej severno in južno železnic). Nujno pa priporočamo, da se ta minimum še zviša na ono širino, ki bo dopuščala nemoten vsestranski razmaz prometa za vedno. V ostalem se v celoti pridružujejo utemeljevanju izprenemb regulacijskega načrta v poročilu mestnega gradbenega urada z dne 19. julija 1929, mag. st. 19887.

Končno predlagamo, da se za pridobitev najprimernejše rešitve nadvoza razpiše splošni natečaj po pravilih našega Udrženja. Obč. svetnik dr. Gregorič je izrazil mnenje, da je treba popraviti železnicu in ne Dunajsko cesto. Naprava nadvoza na Du-

najski cesti bi zahtevala od mestne občine ljubljanske relativno ogromne stroške in te preložen kolodvor, bomo morali podpirati, kar smo zidali. Obč. svetnik Likozar: Midva ne. Dr. Gregorič je predlagal, naj se sklep občinskega sveta z dne 6. marca 1928 o novem regulacijskem načrtu Dunajske ceste razveljavlja in naj stopi v stik z železniško upravo, da se sporazumno najde pot za preložitev kolodvora.

Zupan dr. Puc je opozoril, da ne gre za nadvoz ali podvoz ampak — samo za sklep, da se prepriča zazidanje terena ob Dunajskih cesti pri križišču. Gre za to, da se ustvari možnost razvoja Ljubljane.

Obč. svetnik inž. Dietrich je s strokovnimi podatki utemeljil potrebo razširjenja Ljubljanskega kolodvora. Njegovo posredovalo pričakujemo na drugem mestu. Predlagal je rešitev, naj se pozove vlada, da prične s preddeli za ureditev ljubljanskega kolodvora ter v ta namen postopoma vnese potrebne kredite v državni proračun.

Obč. svetnik dr. Jerič se je izrekel za poglobitev železniške proge in predlagal k rešitvi inž. Dietricha dodatek, naj se v temnamen posreduje pri železniški upravi.

Obč. svetnik Bahovec se je pridružil rešitvi inž. Dietricha z dodatkom dr. Jeriča.

Obč. svetnik Likozar je povdarijal, da gre predvsem za posest lastnikov ob Dunajskih cesti, ki smatrajo, da bi bila oskodovana vrednost njihovih poslopov in parcel z novo regulačno urto. Na drugi strani gre za to, da ostane v Ljubljani odprtja okolica. Gotovo pride v kratek na dnevnih red problemov in korporacije okoliških krajev Ljubljani. Zato bi bilo nepraktično, ako bi se ne izvršili nobeni varnostni ukrepi v smeri, da bi se izvedela regulacija, ki jo nalagajo prometni interesi. Z regulacijo Ljubljane bo narastla vrednost parcel, ki se nahaja v svetokrižnem okraju. Zahteva sedmih posestnikov ob Dunajskih cesti ni takega značaja, da bi se lahko reklo brez skrbi zamacement, da so interesi celokupnosti zavarovani, ako bi se ji ugodilo. Zato se izreka za zavrnitev rekvizitorjev hišnih posestnikov ob Dunajskih cesti.

Obč. svetnik Rupnik je povdarijal, da je občinski svet odobril nov regulacijski načrt prof. Plečnika za svetokrižni okraj, ki je v ozki zvezi z novo regulacijo Dunajske ceste. Na eni strani so interesi sedmih hišnih posestnikov na Dunajskih cesti, na drugi pa koristi tisočev drugih. Izrekel se je za zavrnitev rekvizitorjev, da se ohrani mestni občini možnost poslušati svobodni glas prof. Plečnika, ki si je zamisli regulacijo Dunajske ceste v svetokrižnem okraju.

Zupan dr. Puc je glede na izvajanje dr. Jeriča naprosil inž. Dietricha, naj poda jasnila na podlagi razprav Udrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov o tem vprašanju.

Obč. svetnik inž. Dietrich je pojasnil, da je Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov izvolilo svoj regulacijski odbor, v katerem so sodelovali najboljši strokovnjaki Slovenije. Odbor je razmotril vse varijante o poglobitvi železniške proge, nadvozu ali podvozu na Dunajskih cesti. Gospodje od železnice so izjavili, da je poglobitev proge absolutno izključena z razpoložljivimi sredstvi. Proga se bi morala poglobiti ob Viča do Most. Postaja potrebuje 2 km ravnih proge za osebni in tovorni kolodvor. Viseti bi smela proga samo 4 do 5 pr milje, poglobitev pa bi veljala 250 milijonov Din. To je ogromna vosta, ki bi je ne zmogli. Treba bi bilo namreč poglobiti vse kolodvori in ne samo kaka dva tira, preurediti kurilnice, postajata poslopja itd. Udrženje inženjerjev se je odločno izreklo za načrt prof. Plečnika, ki predlaga nadvoz. V redakcijskem odboru sta se obravnavali predvsem dve vprašanji. Vsaka nadzamenska zgradba mora biti tako, da se vlagajo načelje odpravi, da se lahko vzdržuje suha in da se odvaja tudi deževnica, kolikor mogoče hitro. Gleda na to pride absolutno v poštev le nadvoz. Treba je povdari, da ljubljivo vsi ljude brez izjemne solnce, zrak, čistoč in luč. Če bi napravili podvoz, ki bi bil dolg 35 m, bi odvijeli luč in zrak. V podvozu bi se nabiralova vlagi ne samo od deževnice, ampak tudi zato, ker bi nikdar ne posojalo vanj solnce. Pri nadvozu bi bil tudi odtok vode mogoč v želobote kanale. Za vzdrževanje je velika pomena, da je pri nadvozu ustrezna suh. Gre nadalje za nemoten promet. Pri podvozu bi se lahko zgodilo, ako bi železnicu popravljala tire, da bi cesto morali zapreti, docim bi preko nadvoza vedno mogli preprečiti tudi največje oblike. Nadvoz je zmanjšil arhitektonsko zelo lepo in bi bil v okraju Ljubljana. Lokalni, ki bi bili na koncih pod njim, bi donasali lepe voste za amortizacijo. Podvoz bi bilo treba umetno razsvetljevati. Iz navedenih in drugih razlogov so se izrekli vsi člani odbora soglasno za načrt prof. Plečnika. Gre pa sedaj za to, da se onemogoči možnost ureditve tega vprašanja z zazidanjem sedaj še prostih parcel.

Obč. svetnik Musar je priporočil predlog gradbenega odseka.

Obč. svetnik dr. Jerič je glede na poslovnino inž. Dietricha izjavil, da je 250 milijonov visoka številka, toda s tem izdakovim bi bil ves problem rešen. Ta vosta bi se lahko razdelili med vse interese med državo, vendar ni znano, v koliko bo mister take resolucije uvaževal.

Zupan dr. Puc je izjavil, da imajo vse izvajanje govornikov nekaj dobrega na sebi. Gradbeni odsek predlaga, naj se rekvizitorje, kot najboljši rešitev problema na graditev nadvoza. Mnenja je, da je prvi predlog treba sprejeti, drugi pa se lahko črta. Nadalje je izrazil mnenje, da se prvi

del predloga dr. Gregoriča, po katerem naj bi se sklep občinskega sveta z dne 6. marca 1928 razveljavljal, odlokni, sprejme pa predlog, da se izvoli odsek 6 članov, ki naj stopi v stik z železniško upravo zaradi preložitve kolodvora. Sprejme naj se tudi resolucija referenta Jareca in inž. Dietricha z dodatnim predlogom dr. Jeriča.

Rekvizitorji hišnih posestnikov ob Dunajskih cesti so bili soglasno zavrnjeni ter sprejeti predlog, kolikor jih je označil župan.

Nadalje je bil soglasno sprejet pravilnik za napravo hišnih kanalov.

Proti novemu regulacijskemu načrtu svetokrižnega okraja se je pritožil 11 posestnikov. Upoštevali pa sta se samo pritožbi posestnikov Vreščaka in dr. Milavec ter se je sklenilo, da se na njihovih posestvih spravi v sklad starja regulacija z novo. Odonovo je bilo naločeno, da se ostali posestniki lahko odškodujejo na ta način, da se jim odstopijo druge parcele, njihove pa porabijo za namenjene regulacije. V to svrhu more mestni magistrat stopiti v pogajanja za od kup sveta.

Sklad Vladimira Gortana

Zupan je nato sporočil, da je obč. svetnik dr. Fettich vložil mujni predlog, naj se osnove sklad Vladimira Gortana za prvo podporo in pomoč primorskih izseljencem.

Obč. svetnik dr. Fettich je utemeljil svoj predlog takole:

V težkih razmerah, v katerih žive, zapušča v zadnjem času svoj dom in beži k nam na tisoče naših rojakov, da se izognemo preganjanju.

Čeprav z narodnega stališča brido obžalujemo odhod vsakega rojaka z zemlje, ki je od nekdaj jugoslovenska, čeprav se divimo heroizmu onih, ki klub pritisku se tamkaj vztrajajo, moramo vendar priznati s stališča človečnosti in humanitete, da je jugoslovenska emigracija človeško razumljiva in utemeljena in da tudi od naših rojakov prekomernih žrtv ne smemo zahvatiti.

Zato je utemeljeno, da sprejemamo one, ki preganjani pribreži k nam, ki s krvavcem srca zapuščajo zemljo svojih pradevodov, sočutno in z bratsko ljubeznijo.

Ni pa to zadost. Treba je, da tem žrtvam tudi dejansko pomagamo. Tu je predvsem poklicana bela Ljubljana, središče slovenskega naroda, tretja prestolica Jugoslavije, saj so bratje, ki se k nam zatekajo, kri naši krv, čeprav odgnani in pregnani s svoje rodne grude.

Dosej Ljubljana ni imela primerne možnosti pomagati našim rojakom, ki so se z zaupanjem k nam zatekli in ki bodo najbrž v bližnji bodočnosti v še večjem mestnem prihajali med nas in apelirali na našo pomoč.

Kdor izmed beguncov ni imel v Ljubljani slučajno osebnih znancev ali prijateljev, ki so mi prisločili na pomoč, je zmanjšal vratna mestnega magistrata, ki mu ni mogel pomagati niti preko prvih najbolj kritičnih dni, saj v okviru socialne politike mestne uprave pomočna in podprtja sredstva niti za domačine niso zadostila.

Tako v bodoči ne sme več biti. Mi smo že z človeških ozirov dolžni poznamati, da je načelje bebe onim, ki pribreži k nam dostikrat gol, bos, sestrani, brez sredstev. Človekoljubnost nam veleva, da nudimo tem mlačenkom azil, da jih damo prvo zavetišče — tudi, ako ne bi bili naši rojaki, pregnani zato, ker so jugosloveni.

Istrska tragedija naj nas vzdrži, da smo mestni upravi na razpolago sredstva, da more podpreti z najpotrebljnejšimi primorskimi beguncami vsaj v prvih dneh v sile in stiski, dokler sami ne najdejo koščka kruha in strehe med nam.

Iz kriji Vladimira Gortana naj vzraste plemenita cvetka človekoljubija.

Na dobro in plemenito sredstvo, da se občini poslušati, da se razdeli načrtni listov v paviljnah, zato sem prepričan, da bo ves občinski svet enodno osvojil predlog, ki ga stavljamo v proračun za l. 1930 za podprtje vodovodnega urada. Žal cestna polica ni v rokah ljubljanskega magistrata, ki more samo prositi državno policijo, naj ljubljansko prebivalstvo ščiti pred pregrevci avtomobilistov in motociklistov. Kar se tiče škropljene ulic, je župan poudarjal, da ima občina pa premalo motornih škropilnic na razpolago. Treba je bilo škropiti 381 cest in ulic; 42 se jih je škropilo po enkrat na dan, 13 po dvakrat, 44 po trikrat in večkrat. Celovška cesta se je škropila celo po šestkrat. Župan prosi društvo hišnih posestnikov, naj občinski upravo podpira, ko bi zopet sestavljala nov proračun, da si bo lahko nabavila še nove mužne potrebne škropilne vozove.

Zupan dr. Puc je nadalje odgovoril na interpretacijo obč. svetnika dr. Puntaria; dr. Jeriča in Bahovca o poslovanju v mestni začasnici, ter na interpretacijo obč. svetnika Jareca o mestni ženski realni gimnaziji, o čemer je že poročalo današnje »Jutro«.

Na interpretacijo obč. svetnika Puntaria zaradi potnih stroškov obč. svetnikov in

LJUDSKA SAMOPOMOČ v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ Din 53'000 — na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

92 L

Dnevne vesti.

Diplomski izpiti na filozofski fakulteti. Na filozofski fakulteti v Ljubljani so v oktobrskem izpitnem terminu položili diplomski izpit ti-le kandidati in kandidatine: Arko Ciril (nemščina in primerjalna književnost), Batušič-Draški Ljubimka (francosčina in primerjalna romanska gramatika), Beg Dušan (fizikalna geografija in geologija s petrografijsko), Bitenc Mirko (teoretična in uporabna matematika), Kosovel Anica (slovenska književnost in primerjalna književnost), Košir Miroslav (kemijska in fizika), Kumer Ivan (mineralogija s petrografijsko in geologijo s paleontologijo), Mali Albin (francosčina in primerjalna književnost), Miklš Radivoj (francosčina in primerjalna romanska gramatika), Onič Frane (botanika in zoologija), Premru Vladimir (kemijska in fizika), Segota Pero (srbsko-hrvatska književnost v srbsko-hrvatskem jeziku), Slepinger Cyril (geologija s paleontologijo in mineralogijo s petrografijsko), Tomišek Vlasta (francosčina in primerjalna književnost), Turina Ivan (srbsko-hrvatska književnost v srbsko-hrvatskem jeziku), Ursič Milena (francosčina in primerjalna književnost) in Vogelnik Silva (francosčina in primerjalna književnost).

Promocija. Na zagrebški univerzi sta proučevali za magistrata farmacie 22. tm. gospodinčki Marija Breščakova in Marija Gračnerjeva, obe iz Ljubljane.

Ovire v razvoju našega turizma. V Splitu se je mudil te dni upravitelj tuiskoprometne urade »Elf« v Dresdenu Fidiger, znan propagator za našo rivijero. Ogledal si je mnoge dalmatinske kraje in zavedel glavne ovire v razvoju našega turizma. Tujsko - prometne urade je pohvalil, da delujejo sporazumno s trgovinskimi ministrstvimi zelo marljivo. Hotelirstvo v primeri z lanskim letom ni napredovalo glede komforfa, pač pa je občevanje s tujci mnogo boljše. Kar se tiče cen, ni mogoče trdit, da so dalmatinski hoteli v primeri s švicarskimi dragi, toda to še ni razlog, da bi hotelirji cene navišili. Pominjali je treba, da je Dalmacija kot tuiskoprometna pokrajina precej oddaljena od glavnih srednjeevropskih tujsko - prometnih središč in da dalmatinski hoteli še da lec niso moderno urejeni. Tuici se tudi pritožujejo, da so naši železnični potrebni komforti. Kljub tem nedostatom je pa tujski promet v Dalmaciji letos v primeri z lanskim letom močno napredoval, čeprav se je sezona pozno začela. Po Fidigerjevem mnenju se obeta našemu tuiskemu prometu še večji uspeh, ker je opažati v srednji Evropi, posebno pa v Nemčiji znatno zboljšanje gmotnega položaja srednjih slojev, ki pridejo za tujski promet v prvi vrsti v poště.

Šmid Marija umrla. Včeraj je umrla na Gaštu pri Krjanu gaštejska mama ga. Marija Šmid je rojena Čadež v visoki starosti že blizu 80 let. Pokojna, mati arheologa dr. Šmida in tašča več uglednih žetov, je bila doma v Poljanski dolini v daleč okrog znani hiši pri Anžonovcu v Srednji vasi pri Poljanah. Ljudska šolo je pojavila v Poljanah skupno s pokojnim dr. Tavčarjem. Poleg dr. Tavčarjevega imena v »Zlati knjigice« tedanje poljanske šole je zapisano tudi njeno imenico Mica Čadež. Bila je učenka tedačnega učitelja Franca Breznika ali Stefan Deske, pod katerim imenom ga opisuje dr. Tavčar v svoji povesti Ivan Slavelj. Pozneje je bil dr. Tavčar z njo v svaštvu, kajti njegov že tudi pokojni brat Tine je imel za ženo od nekaj let mlajšo sestro Marijanico, ki je pa tudi že umrla. Pokojna je prisla na Gašter pred kakim 55 leti v kaj težkih gospodarskih razmerah. Nje pokojni mož Luka Šmid se je od pripričega nepisemnega ogljilarja radi svoje vztrajnosti, pridnosti in delavnosti povzel po velikih podjetjih in nakupil večje število posestev, med drugimi tudi Gašter. Vse njegove lastnosti je imela tudi pokojna in s to vztrajnostjo in pridnostjo ter varčnostjo sta premagala vse težave. Vsi nje otroci so bili deležni kot za prejšnjo dobo boljše izobrazbe. Bodilji ohrazen blag spomin!

Podaljšanje avtobusne proge Ljubljana-Vrhnik-Logatec do Gorenjega Logatca. Avtobusno podjetje, ki vzdružuje promet na progi Ljubljana-Vrhnik-Logatec ter obratno, javlja, da je podaljšalo progo do Gorenjega Logatca in da je že otvorilo promet z novim komfortnimi »Fiat« avtobusom. Odhod iz Ljubljane na Vrhniko ob 9. 12. 15. 16. in 19. 15. v Logatec ob 11.45 in 17. iz Logatca v Ljubljano pa ob 7.30 in 13. Z Vrhniko v Ljubljano ob 7.20 9.45. 14. in 18. Ob nedeljah in prazničnih bo avtobus odhaja iz Ljubljane v Logatec samo ob 17 ter prispe tja ob 19. Vsi drugi avtobusi obratujejo samo do Vrhnika. Podjetje opozarja, da bo zastavilo vse sile, da bodo avtobusi tečni in da bo omogočen reden avtobusni promet.

Inozemske zavarovalnice v naši državi. Trgovinsko ministrstvo je dobio več prošeni in inozemska zavarovalnica družb, ki bi rade razširile svoje poslovanje na našo državo. Med njimi je tudi berlinska zavarovalnica »Viktoria«. Naše zavarovalnice nameravajo baje nastopiti proti prizadevanju inozemskih zavarovalnic, ki bi jih rade delale konkurenco.

Gledališki abonma za posnetike izven Ljubljane. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala za prebivalcev krajev bližnje v tudi daljnje ljubljanske oblike, ki imajo avtobusne zvezne, nov gledališki abonma, ki ima 15 dramskih in 15 opernih in operetnih predstav, katere se bodo odigravali večinoma ob sobotah od novembra do maja. Abonma se plača v šestih mesečnih obrokih. Državni uradniki in dijetanti podeželskih gledališč in

imajo znaten popust. Abonma je izredno ugoden in uprava sprejema ustnene in pismene prijave do druge nedelje, t. j. do 3. novembra. Ta abonma se bo vpeljal le, če bo dovolj interesentov.

Izseljeniški dom v Splitu. Spiltska občina je prejela od ministra socijalne politike podpisano pogodbo o zgraditvi Izseljeniškega doma v Splitu. V ta namen je dobila občina od ministra socijalne politike 3 milijone Din brezobrestnega poslova.

Pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani se je preselila v Klijančavničko ulico št. 3. II. nastop. Vaod Mestni trg 22. ali Cankarjevo nabrežje 13. Podpirajte zlasti sedaj najbednejše slepce, 6-L

Kino DVOR JUBLJANSKI
ADOLF MENJOU gentleman ljubezni žrtvuje
Ose za lepe žene
Pridite in preprčajte se!
Ob 4, 1/4 7, 1/8 in 9. ura

Koalicijiški odbor rudarskih strokovnih organizacij priredil jutri in v pondeljek naslednje shode v rudarskih revirjih: v Trbovljah ob 9. dopoldne v Delavskej domu, v Zagorju ob 3. popoldne v gostilni Bervar v Toplicah, v Hrastniku na v pondeljek ob 4. popoldne v dvorani Konsumnega društva. Na vseh teh shodih bodo poročali zastopniki strokovnih organizacij o poteku pogajanj s TPD.

Nove legitimacije trgovskih potnikov. V naši včerajšnji novici navedene številke naj iterentni popravijo v toliko, da je ZTOI izdal nova legitimacija od št. 903-1104.

Novi dok in dve novi podmorinci. V Kotor je prispel iz Hamburga novi dok naša mornarica, nabavljen na račun nemških reparacij. Dok je moderna urejen, njezina nosnost znaša 7000 ton. Na njem bodo lahko popravili tudi načevje parnice naše trgovske mornarice. Naši novi podmorinci »Smilje« in »Osvetnik«, izdelani v francoskih ladijedelnicah sta že na poti. Z njima prispe v naše vode tudi parnik »Sitnica«, ki je bil teme hit pravljena in preurejen. Novi podmorinci pripravljeni v naše vode prihodnji teden.

Naš filatelisti na razstavi v Zagrebu. Hrvatsko filatelistično društvo priredi 3. novembra v Zagrebu veliko filatelistično razstavo, katera se udeleži najbrž tudi Slovensko filatelistično društvo. Razstava bo trajala samo en dan.

Novi parnik naše trgovske mornarice. Te dni spuste v Angliji v morje nov parnik, ki se bo imenoval »Avila« in bo last »Jugoslovenskega Lloyd«.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu, Splitu in Beogradu 19, v Ljubljani skupno s pokojnim dr. Tavčarjem. Poleg dr. Tavčarjevega imena v »Zlati knjigice« tedanje poljanske šole je zapisano tudi njeno imenico Mica Čadež. Bila je učenka tedačnega učitelja Franca Breznika ali Stefan Deske, pod katerim imenom ga opisuje dr. Tavčar v svoji povesti Ivan Slavelj. Pozneje je bil dr. Tavčar z njo v svaštvu, kajti njegov že tudi pokojni brat Tine je imel za ženo od nekaj let mlajšo sestro Marijanico, ki je pa tudi že umrla. Pokojna je prisla na Gašter pred kakim 55 leti v kaj težkih gospodarskih razmerah. Nje pokojni mož Luka Šmid se je od pripričega nepisemnega ogljilarja radi svoje vztrajnosti, pridnosti in delavnosti povzel po velikih podjetjih in nakupil večje število posestev, med drugimi tudi Gašter. Vse njegove lastnosti je imela tudi pokojna in s to vztrajnostjo in pridnostjo ter varčnostjo sta premagala vse težave. Vsi nje otroci so bili deležni kot za prejšnjo dobo boljše izobrazbe. Bodilji ohrazen blag spomin!

Plesna šola T. K. D. Atene

Otroški tečaj, tečaj za naraščaj, družbeni tečaj za moderne ples. Vpisovanje danes v soboto ob 18. do 20. ure.

Bela dvorana hotela »Union« —

Težka nesreča mlinarskega vajenca. V Sv. Klari pri Zagrebu je je včeraj pripravljen na tečaj za naraščaj, družbeni tečaj za moderne ples. Vpisovanje danes v soboto ob 18. do 20. ure.

Težka nesreča mlinarskega vajenca. V Sv. Klari pri Zagrebu je je včeraj pripravljen na tečaj za naraščaj, družbeni tečaj za moderne ples. Vpisovanje danes v soboto ob 18. do 20. ure.

Težka nesreča mlinarskega vajenca. V Sv. Klari pri Zagrebu je je včeraj pripravljen na tečaj za naraščaj, družbeni tečaj za moderne ples. Vpisovanje danes v soboto ob 18. do 20. ure.

Inozemske zavarovalnice v naši državi. Trgovinsko ministrstvo je dobio več prošeni in inozemska zavarovalnica družb, ki bi rade razširile svoje poslovanje na našo državo. Med njimi je tudi berlinska zavarovalnica »Viktoria«. Naše zavarovalnice nameravajo baje nastopiti proti prizadevanju inozemskih zavarovalnic, ki bi jih rade delale konkurenco.

Gledališki abonma za posnetike izven Ljubljane. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala za prebivalce krajev bližnje v tudi daljnje ljubljanske oblike, ki imajo avtobusne zvezne, nov gledališki abonma, ki ima 15 dramskih in 15 opernih in operetnih predstav, katere se bodo odigravali večinoma ob sobotah od novembra do maja. Abonma se plača v šestih mesečnih obrokih. Državni uradniki in dijetanti podeželskih gledališč in

Providnost za 27.000 Din in že čez leto dni je pri njem zopet gorelo. Družba mu je izplačala 12.000 Din odškodnine. Lani se je zavaroval pri banki »Slavija« za 25.000 Din. Poslovstvo je gorelo tretjič, pa so mu izplačali samo 2000 Din. Letos je najbrž hotel napraviti dobro kupčjo, kajti zavaroval se je kar za 200.000 Din. Namesto da dobri zavarovalniki, pa je moral na ričet v zapor.

Pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani se je preselila v Klijančavničko ulico št. 3. II. nastop. Vaod Mestni trg 22. ali Cankarjevo nabrežje 13. Podpirajte zlasti sedaj najbednejše slepce, 6-L

Iz Ljubljane

— Nove ljubljanske palače in hiše. Palača v zavojem zavarovalnice na oglu Masarykove v Miklošičeve ceste je v grobem dograjena in pokrita. Ta teden so začeli zunanje stene omestavati in se bo v delom nadaljevalo, dokler bo vreme dopuščalo. V zimskih mesecih bo v delu naprava za centralno kurjavo, vodovod in električno razsvetljavo. Zidanje te ponosne štirinadstropne stavbe se je pričelo lani, vsa dela bodo pa končana prihodnje leto. — Palača Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici je tudi v glavnem dograjena in pod streho. Zdaj se gradi hodnik iz šolskega poslopja v palačo. Pozimi se izvršijo potrebne instalacije kakor: električna razsvetljava, centralna kurjava in vodovod. Reprezentančna štirinadstropna stavba bo porabna pravilno poletje. Ti dve monumentalni zgradbi kakor tudi palača Poštna hraničnice na Aleksandrovi cesti v Miklošičevem hotelu na Masarykovi cesti so vsekako v ponos našemu mestu. — Enodnistrovna hiša gospa Bohinc na Rimski cesti je v glavnem dograjena in pokrita, vodovodna hiša gospo Lozar bo pa tudi kmalu pod streho. Zdaj se zida drugo nadstropje. Tako se slovenska prestolnica lepiša v modernizira od leta do leta. Žal, da je v bližini lepih novih poslopij še nekaj skromnih: pritličnih hišic, starih podprtij in grdi skališč, ki kazijo svojo okolico. Tako n. pr. je v Pražakovici ulici skališče cuni in kosti. Ta skališče bi sodilo vse kam drugam, samo ne v bližino zelo prometne Dunajske in prelene Miklošičeve ceste.

N A K R E D I T
prodaja samodolj. in dalič.
po istih cenah
kot za gotovino!
Manufaktura

Relyard
reprezentant
Josip Planinar, Ljubljana
Šlemburgo ul. 4

Angloške tkanine!

— Nekoliko prezgodaj so se preseili. Uradniki Poštno hranilnice so konaj čakali, da so se preseili in tesnišči Waldherjeve hiše v Bežetovnici ulici: v novo, svetlo palačo Poštna hranilnice. A danes je v »števnu v teh letih lokatih miraz, zakaj koti« za centralno kurjavo še niso postavljeni in zato so uradni lokalci nezakrjeni. Kakor se čuje, se prično ogrevati so prihodnji teden.

— Proslava češkoslovaškega narodnega praznika. Konzulat ČSR v Ljubljani sporoča, da se bo vršila v ponedeljek 28. t. m. do 11 v uradnih prostorih konzulata Bleiweisova cesta št. 18/L recepcija v proslavo narodnega praznika češkoslovaškega naroda. Na proslavo vabi g. konzul vse pripadnike in prijatelje češkoslovaškega naroda.

— Neutemeljene govorice. V zvezi s tragično smrtno pokojnega trgovca Dragom Schwaba krožijo po Ljubljani fantastične vesti, češ, da ga je na lov obstreli neki ljubljanc, odnosno sin ugledne ljubljanske obitelji, katerega ime da se je namenoma zamalo. Ugovarjajo, da se te vesti brez vesake podlage in docela izmišljene. Gospod, ki je mišljen, je težko bolan, njegov sin pa sploh ni lovec in še nikoli ni bil na lov. Kakor smo že poročali, je g. Schwaba na lov obstreli neki domačin. Zato so govorice, ki imajo namen skodovati ugledni obitelji. Dotični, ki jih širijo, naj si prilepite.

— Kateri slike predstavlja po svojem višek umetniškega ustvarjanja?

— Umetnost ima mnogovrstni obraz, zato predstavlja nje višek tudi več umetnikov. Poznate jih vsi.

Radoveden sem ogledoval njegove slike in se čudil preciznosti njegovega čopiča. Gojimir Anton Kos, kot eden naših najboljših slikarjev ve, kaj hoče. V materialnem pogledu hoče biti predvsem plastičen. Plastičen je pri njem v najoznajnejši zvezni sliki polne življenja — za slikarja najviše priznanje, ki ga more biti deležen.

— Kaj je cilj tvojega umetniškega ustvarjanja? sem ga vprašal.

— Težko je govoriti o ciljih, je odvorn skromno. Saj je celo slikarjevo delo le iskanje pravega izraza. Možno je, da čez čas zavrže pot — ki mu je še danes sveta — ako mu ne ustreza več. To je slikarjev razvoj.

Trenutno se zdi tudi meni, da sem bolj v razvoju kot kdaj poprej, da čutim bolj kot kdaj poprej odprto, vendar jasno pot pred seboj. Ni čuda, da bo imela tudi ta razstava videz, da še tipljem, da krenem tu desno, tam levo in da se predejujem. Nisem se hotel nasloniti na kdo že obstoječi veličino. Rajši sem utral svoje steze kot tuja pot. To vodi mogoče počasnejše do cilja, vendar pridev do tista, ki je namenjen moji moći ali nemoči. Zavedam se, da se morda

Tone Šubelj je pel v 45 mestih 14 ameriških držav

Velik uspeh njegovih koncertov med Slovenci in Američani

Ljubljana, 26. oktobra.

O svojem potovanju v Ameriko, o svoji zmagovalni koncertni turneji ter o ameriških Slovenčinah je postregel baritonist Tone Šubelj našemu uredniku z naslednjimi zanimivimi podatki.

— Iz Ljubljane sem odpotoval z velikim veseljem lani meseca januarja. Tedanj upravitelj Narodnega gledališča g. R. Kregar mi namreč ni bil posebno naklonjen.

Svidenje po 21 letih

Potovanje čez veliko lužo je bilo zelo naporano zame. Imeli smo hude viharje in nisem se mogel odresti morske bolezni. Ko sem zagledal nebotičnike in dim Newyorka, bi jo bil najrašči popihal nazaj. Kaj kimalu pa sem se privadil ameriškemu miljeju in zdaj mi je dolgač po njem.

Sestre in bratje v Newyorku so me bili seveda nepopisno veseli. Po 21 letih smo se zopet sestali.

10.000 pevcev brez kruha

V 14 dneh sem dobil prvi angažma pri Interški katedrali v Brooklynu (Greater Newyork). Nameščen sem bil kot solist in pel sem samo ob nedeljah dva ali tri solospeve, kar se v Ameriki dobro plača. Dobiti službo v Newyorku je zelo težko. Ko sem begal okoli za kruhom, so mi povedali, da je samo v Newyorku 10.000 pevcev brez posla.

Da bi bil gmotno na boljšem, sem iskal še kako delo, katero bi opravljal ob delavnikih. Organizirala se je ravnino neka nova družba za nastope v vaudeville, kakršnih je v Ameriki na stotine. Vaudeville je nekak boljši varietete. Včasih se vprizori poleg kino - predstave cela opereta ali revija. No in s to družbo bi moral nastopati. Obstoja je iz orkestra 13 mož plesalk in plesalca, jaz pa naj bi pel kot solist popularni ameriške popevke. Hrto smo naštudirali reviju in iskali angažmaj. Tako pripravi agent nas je sprejel in morali bi nastopiti v središču Newyorka na Broadwayu.

Šubelj s svojo nečakinjo pianistko Če-
rarevo.

Medtem sem imel v Newyorku prvi samostojni koncert, druga pa z gd. E. Grahame (v Ameriki rojeno Slovensko, članico Metropolitan opere), in še tretjega za Američane na Parku Avenue, kjer živi newyorská elita. Pel sem tudi za radio in sicer so mi dovolili samo eno pesem. Prav tako pesem pa je bila odločilnega pomena za-

me. Prejel sem mnogo pisem naših ljudev iz raznih krajev Zedinjenih držav, v katerih so me vabili, naj priredim koncerte. V par dneh bi moral nastopiti na Broadwayu z omenjeno družbo, a sem ji rajši dal slovo in odpotoval na koncertno turnejo.

Na koncertni turneji

Prvi koncert za Newyorkom sem imel v Clevelandu, drugega v Chicagu. V oben krajih sta bili dvorani nabito polni, publika navdušena. V Clevelandu so aranžirala koncert vsa društva skupno. Vsaj mislim, da je bilo tako, kajti vsi listi so me podprli. V Clevelandu izhajata dva dnevnika: »Ameriška domovina« (urednik Louis Pire), in »Enakopravnost« (urednik Vatro Grill), nadalje dva tednika: »Nova doba« in »Glasilo KSKT«, urednik prvega Anton Terbovec, drugega Ivan Zupan.

Tri dni pozneje sem priredil v Clevelandu mladinski koncert. Zopet je bila dvorana nabito polna. Samo malčkov je bilo okrog 1600 in zbrane še mnogo odraslih.

Nato sem odpotoval v Chicago. Prvi koncert mi je aranžiralo pevsko društvo »Sava«, drugega cerkevna društvo. Tudi tam sem imel še tretji — mladinski koncert. Pozneje sem pel še trkrat. V Chicagu izhajo trije slovenski listi: dnevnik »Prosvečta« (ured. Iv. Molek), »Ameriški Slovenc« (urednik John Jerič) in tednik »Proletarec«, ki ga urejajo Frank Zajc. »Prosvečta« izdaja tudi mladinski list v slovenskem in angleškem jeziku, menda edini te vrste med ameriškimi Slovenci.

Intrige iz domovine

Pred prvim koncertom v Chicagu je prejel odbor, ki je pripravljal moj koncert, anonimno pismo iz domovine. Samo ob sebi umevno ni bilo v njem zame nič dobrega. Zvedel sem pa to šele dve uri pred koncertom. Slabe volje sem stopil na oder. Kot prvo pesem sem zapel »Kje je moj mil? dom?«, ki sploh ni bil na sporedu. Učinek na občinstvo je bil tako velik, da sem moral k 13 pesmim sporeda dodati še 10.

»Glas Naroda« v Newyorku (urednik Trček) je bil prvi list, ki je poročal o mojih koncertih. Za njim so jeli poročati o meni vsi ostali slovenski ameriški listi in tako mi je bila odprtia pot v vse slovenske naselbine. Kogar v Ameriki listi ne podpirajo, je izgubljen. Čeprav je nastopilo že poletje, sem imel še šest koncertov.

Iskal sem stikov tudi z Američani, da bi tudi med njimi priredil koncerte. Miss Steinitz, rodom Ljubljancanka, mi je preskrbel potrebne zvezne. Po več člankih v ameriških listih sem prejemal povabilo za koncerte od vseh strani. Uredil sem si turnejo za zimsko sezono od Newyorka do San Francisca.

70.000 km vožnje

Pel sem v 45. mestih 14. držav (sam v Clevelandu sem imel 13 koncertov, od teh 6 za Slovence, ostale za Američane). Izmed večjih slovenskih naselbin me samo Joliet ni povabil. Pozabil sem omeniti, da izhaja še en slovenski tednik, in sicer v Milwaukeeju, katerega so prekrstili iz »Vestnika v Obzor«. Urejajo ga Ljubljanci Rado Šant.

Vse koncerte so mi aranžirale razne organizacije in posamezniki. Šest koncertov sem absolviral skupaj z go. Lovšetovo. Prepotoval sem z vlakom in avtobusom okrog 70.000 km.

Rad bi povedal o vsaki naselbini kaj zanimalivega, pa bi bilo preobširno.

Kakšni so ameriški Slovenci

Slovenci žive večinoma na vzhodu, na zahodu jih je malo. Vsi so enako marljivi, enako dobri. Američan jih ceni, ker pridno dela. Delo in trde izkušnje so Slovencem v Ameriki najboljša življenska univerza. Amerika je izvrstna dežela za zdravega in pridnega človeka. V Ameriki dela — ali pa pogim! Skoro vsak prisjetenec je imel težke boje, preden si je ustvaril eksistenco. Zato si jo tudi zna obdržati.

K. W. Aramis:

Pri zdravniku

V prenapolnjeni čakalnici specijalista za notranje bolezni sta se slučajno seznanili dve lepo rejeni dami. Živalno sta kramljali in si krajšali čakanje.

— Vi ste tu prvi, pravite? To je zdravnik je baje zelo dober... Pa sem sklenila poskusiti še pri njem.

— Še nikoli nisem bila pri njem. Toda hčerka našega hišnika ga je tako hvalila, da sem sklenila poskusiti še pri njem. Zakaj bi mi ne mogel dati dobrega nasvet?

— Kaj vas pa boli, če smem vprašati?

— Toda, draga gospa, spati ne morem. Po večernji ležem, pa se obračam in valjam po postelji, da je joj. Pogošto mine polnoč, pa še ne zatisnem oči.

— Kaj poveste! Tudi z menoj je tako. Kaj pa bode vas ne?

— Seveda me, pa še kako! To je pa res čudno. Očividno imava obe isto bolezen.

— Kadar me začne trgati, mislim, da se mi bliža zadnja ura.

— In nobena jed mi ne diši. A še tisto, kar bi mi dišalo, je tako draga, da mi ni mogče kupiti.

— Vidite, tudi meni ne diši jed. A

to je vedno zlo, če prineše človek na svet želodec, k ne harmonijo z žepom?

— Da, res je. A zjutraj ko vstanem, mi šumi po glavi in srce mi včasi tako močno bije, da mislim, da mi bo počilo. Kaj vam ne bje?

— Kako bi ne bilo! Zdaj pa že vidim, da imate res isto bolezen.

— To bo zanimivo, kaj nama poreče zdravnik.

— Ta čas se je vrnil iz zdravnikovega kabineta bolnični in soberica se je obrnila na naši znanki.

— Katera je bila prej tu?

— Začeli sta si dajati prednost, končno je ena vstopila, druga pa je ostala sama. Toda takoj je dejala naslednjemu bolniku, da se ji nikamor ne mudri in da mu rade volje prepusti svoje mesto.

— Cež četr ure se je vrnila prva dame od zdravnika in druga jo je sprejela z vprašanjem:

— No, kaj je dejal zdravnik?

— Hin... skoro nič. Meso mi je prepovedano, posebno na noč. Mnogo naj se gibljem in pijem vodo Vichy. To je vse.

— In koliko ste mu plačali?

— Dvanajst zlotov je računal.

— Kaj pravite! To je mnogo! Pa pojide. Storim isto, kar je svetoval vam, pa mi odleže tudi brez zdravnika.

Ta vaš zdravnik mi je predrag. O je!

K. W. Aramis:

Odda se stanovanje

Po dolgem in temeljitem razmišljanju je prišla gospa Tlamšinska do zaključka, da lahko svoje stanovanje dveh sob s kuhično brez skrbki odda vaj.

Pripravljala se je baš na lečenje in daljše bivanje v Ciechocinku, a od tam se odpelje naravnost v Lublin k poročeni hčeri na počitnice. Hči je dobro omogočena, zet vedno rad vidi taščo, govorovo ostane tam mesece dni, če ne dva.

Iz Lublina pa lahko odpotuje naravnost k drugi hčerki, ki jo itak vabi in pri kateri sploh še ni bila. To je nekje pri Radomu in če bo tako daleč, ostane tam kar do Božiča ali pa vso zimo.

Stanovanje torej lahko brez skrbki odda. Saj je itak hudo za stanovanje, treba je torej storiti vsaj nekaj, da se stanovanjska beda ublaži. Ljudje pa radi plačujejo, tako da bo lahko krije najemnino in da ji morda ostane še kaj za stroške v kopališču, kjer je itak vse drogo.

Sedla je torej za mizo in napisala na karton lepo in čitljivo, kolikor je pač mogla:

Odda se takoj stanovanje dveh sob s kuhično. Poizve se v stanovanju št. 7.

Oznanilo je takoj lastnoročno načila na večna vrata in bila je prepričana, da njen trud ne bo zamen. Vrnila se je v stanovanje, sedla v starinski način načala na žakala na najemnike.

Toda ura za uro je minila, pa se ni nihče oglašil. Gospa Tlamšinska je čakala potrebitno. Dan se je začel nabit proti večeru, a še vedno ni bilo nikogar. Kaj pa če je v naglici pozabilo napisati številko stanovanja ali če je v številki zmotila? Ta misel ji ni dala miru.

Napotila se je torej pred hišo, ker da je namenjena proti večeru na izprehr. Pogledala je na večna vrata v ostrmela. Njenega oznanila ni bilo nikjer.

Gospa Tlamšinska je stala nepremično, kakor da je treščilo v njo. Kar se je prikazal na dvorišču hišnik, gospod Filip, namenjen v hišo.

— Gospod Filip, tu sem davi nabila oznanilo, da oddajam stanovanje, pa...

— Videl sem ga, videl.

— Kaj se je zgodilo z njim, prosim vas? Kaj se ni nihče zanimal za stanovanje?

— Pa še kako so se zanimali! Čim ste nabili oznanilo, takoj so se začeli ljudje ustavljal pred hišo. In kako bi se nel! Saj to je v naših časih redek povoj.

— V hipu se je nabrala tu gruča ljudi,

Pri ameriškem pisatelju Adamčiču

V San Pedru v Kaliforniji sem se seznanil s pisateljem Loizom Adamčičem. Sodeluje pri vseh večjih ameriških revijah. Zanimivo je, da je prestavil v angleščino Cankarjevega »Hlapca Jerneja« (prevod je že izšel) ter da ima prevedeni že več slovenskih del v angleščino, med njimi tudi Finžgarjev roman »Pod svobodnim solncem«. Tudi on je prišel v Ameriko star 14 let in je okupil vse brdkosti težkega dela in borbe za obstanek. Služil si je kruh kot delavec na ladjavah in tuk v angleščini prepotoval Tih ocean. Žive je delj časa na Kitajskem in Japonskem ter se je med svetovno vojno udeležil kot ameriški vojak krvavih bojev na francosko-nemški fronti. Danes zavzema odlično mestno med mladimi ameriškimi pisatelji, piše nameč v angleščini. Ne kaže več vlogov v knjigah »blue books«, ne kaže reklamnih reklam. Čeprav je izšel v »Prosvoeta« — v angleščini. Sedaj se mudi v Newyorku, kjer namerava izdati več knjig.

Ameriški Slovenec je velikodušen. Dobri stvari je pripravljen vedno priskočiti na pomoč.

Slovenska govorica v Ameriki

Nad vse lepo je poslušati govorico iz ust druge v celo tretje generacije. Zanimivo je, da sem v Minnesoti naletel na zamorico, ki je govoril slovensko. V otroških letih se je igral s slovenskimi otroci in se tako pričel našega jezika.

V mestu Tower v Minnesoti sem opazil mnogo žensk z rutami na glavi. Name, ki sem prišel iz starega kraja, je to zelo osvežujoče vplivalo.

Pri Zali Zarani

V Hollywoodu sem dosegel ravno za božič. Tam živi samo malo peščica Slovencev. Miss Zala Zarana, znana filmska igralka (Sršenova Zalka iz Kranja), ima krasno vlogo in krasen avtomobil. Igra le karakterne vloge in je vedno zelo zaposlena. Ker je ravno takrat napravil govorči film veliko preklicijo v filmskem svetu, se je odločila, da napravi v Hollywoodu.

Na potovanju sem naletel na nekaj izvrstnih pevskih moči. Mrs. Lausche-Welt in Miss Mary Udovich iz Clevelandu sta napravili že mnogo gramofonskih plošč. Pojeta v duetu naša narodna pesem v sodelovanju tudi večkrat na raznih prireditvah.

Mrs. Ivanush stalno sodeluje na glasbenih prireditvah. Pela je tudi naslovno vlogo v operi »Turška Razumund«, ki so jo lani vpravili z velikim uspehom v slovenskem Narodnem domu v Clevelandu.

Pri vseh glasbenih svečinah sodeluje tudi tenorist Belle, ki ima prav dober glas. V Pueblo Colorado sem se seznanil z Johnom Germom, ki ima izvrstni dramatičen tenor. Velika škoda je, da ni imel prilike izolati glas.

Zelo močne so podporne organizacije. Slovenska narodna podpora Jednota v Chicagu ima 4 milijone dolarje

Freudova psihoanaliza

Dunajski zdravnik Freud je po mnenju nekritičnih pristašev njegove teorije Kopernik nove psihološke

Ko je slavni dunajski zdravnik Freud objavil skupno z Brenerjem l. 1894 svoje razprave o histeriji, se ni strelil ogromnega uspeha svoje nove psihoanalitične metode, ki je vplivala na intelektualce vsega sveta približno tako ali pa še bolj, kakor Einsteinova teorija o relativitetu. Freud takrat še ni vedel, da ustavovi močan pokret pristašev te metode, da bo imel po vsem svetu somišljence, da bodo posvečene njegovi metodi mnoge znanstvene revije in da ustavovi l. 1921 Etington v Berlinu prvo psihoanalitično kliniko, kateri bo sledila dunajska klinika pod vodstvom Freudove hčerke. Od kod ta ogromen uspeh, katerega lahko primerjamo edino z Einsteinovim? Zakaj govore zdaj vsi izobrazenci o »Oedipovih kompleksih«, ki so postali neobhoden inventar vsakega psihoškega priravnika? Kako pride grški kralj Oedipus do tega, da postane patos njegove tragedije — uboj očeta in krovskrunstvo z materjo — svarilo vsem nervoznim ljudem, naj krote svoje strasti?

Ena zasluge ne more odrekati temu modernemu spovedniku in inkvizitorju tajnih človeških želja nihče, in sicer prizadevanje pečati se s čistimi duhovnimi pojavi, čeprav v abnormalem stanju, lečiti nervozo, fobijo, obsesijo in fiksne ideje, katerih duhovni podlagi so posvečeni zdravniki doslej zelo malo pozornosti. Freud spada med one redke psihiatrite, ki z vso vmeno proučujejo te probleme. Om se dobro zaveda omenjenosti svojih zdravninskih metod, iz psihoanalize ne dela univerzalnega leka za duševne bolezni in v zadnjem času ne govori več tako navdušeno o terapevtični strani svoje psihoanalize, kakor o globokem stanju zavesti, o antropologiji, religiji itd. Kaj je torej podlaga nove metode, kje je jedro teorije bistromnega zdravnika, katerega so nekritični oboževalci proglašili celo za Kopernika nove psihološke?

Freud je začel s proučevanjem histerije in s svojo »novo« teorijo sanj. V svoji čarodejni lonček je položil malo medicin, malo psihologije in mnogo kabalistike, da izdelal svoj lek za trpeče moderne človeštvo. Začel je z analizo sanj. Videl je, da misli tudi v sanjah delujejo, in dodelil jim je posebno smotreno delo. One naj bi pretvariale ostanke dnevnih dojmov v želje in dajejo tem dojmom, ki se v bedecem stanju niso mogli izpolniti, simboli uresničenja v obliki pravljic, mitij, dovitipov in govorjenja v obče. Sanje, to umetniško delo bujne fantazije, dostopno več ali manj vsakemu človeku, niso po Freudovem mnenju nič drugega nego izpolnjene želje. Do tu bi se mogel strinjati z njim vsak psiholog. Zdaj pa pride Freud na polje nedokazanih zaključkov in trdi z vso vmeno, da so vse naše želje erotične, da izvirajo iz otroških let, da so ostanek še nepremaganega dejstva, ko je naš neprebujeni in tekt podlegel sugestiji, kakor podlega pri nedosarem človeštvu še zdaj. Dete, to je Freud »perverzni polymorf«. Vsi njegovi instinkti, vsa podzavedenina hrepenjenja, posebno spolna, žive v človeštvu dalje.

Dete si baje želi »očetove« smrti tako, kakor se primitivni človek upira avtoritetu in hoče, da bi izginila, da bi ga ne ovirala in ne krotila njegovih zločinskikh instinktov. In Freud trdi, da je vse človeštvo veliko dete, ki se vzdano ozira na svojega zdravnika kot poznalca njegovega duševnega stanja, kakor na spovednika, kateremu hoče odkrito razodeti svojo zadnjo tajno. Priateljski in sovražni čustveni odnos, ki jih razvijajo nevrotiki napram svojemu zdravniku, so Freudu dokaz,

da človeštvo otročjega štadija še ni prekorčilo. In tu nastopa čudodelno lečenje s psihoanalizo. Razprtiti duševno stanje bolnega in pregnati fiksne ideje, ki so paraziti duhovnega življenja in ki se polagoma polaste vse osebnosti. Zdravnik mora bolniku pomagati premagati notranje odpore, odstraniti njegovo depresijo in očistiti njegove instinkte. Iz kulturnih razlogov odpadejo najnajnovejša represija na sekundalni nagon. Trditev, da se pričenja pri človeku seksualno življenje še s puberteto, po Freudovem mnenju ne drži. Nasprotno, spolno življenje dosežejo prvo kulminacijsko točko pred 5. letom (zgodnja perioda), potem je zadržano in prekinjeno (skrita ali latentna perioda) do pubertete, ki je drugi klimax njegovega razvoja. Vse izkušnje v prvih periodih dejstva imajo za individualno največji pomen in skupno z njimi podelovana spolna konstitucija tvori podlago za razvoj značaja. Eros ni nič drugoga, nego opredeljeno številno pregenitalnih organizacij, ki tvorijo prirojeno dispozicijo za nadaljnji razvoj človeka. Nadaljnja analiza vodi Freuda k določitvi dveh osnovnih vrst instinktov. Prvi je instinkt našega jaza, usmerjen k samoobrambi in razmnoževanju, v drugi vrsti so pa objektivni instinkti, tiči se človeških odnosa v zunanjem predmetom, posebno ekonomskih odnosa. Socialnih instinktov, ki bi zahtevali posebno vrsto, Freud ne smatra za pravobitne.

Prva naloga psihoanalize je pojasnititi živčne motnje, ki nastanejo iz inhibicije v razvoju instinktov, iz zadrževanja gotovih duhovnih tendenc, stremecih z veliko silo naprej. Ti, z zavestjo potlačeni, impulzi, pa nikako niso odstranjeni s sveta, marveč kažejo veliko žilastost in če jih hoče zdravnik praktikati v zavesti, se pojavijo velik odpor. Od tod vsi človeški konflikti, ki so samo konflikti med zavestjo in podzavestjo. Histerični simptom ni nič drugega nego potlačeni duhovni akt, nevrotična inhibicija Erosa. To je višek Freudove modrosti, ki misli, da je ustvarila nekaj novega in je med intelektualci vsega sveta bolj v časteh nego so previdnejše in skromnejše metode Francozov Charcota in Janeta, ki sta odkrila to stvar 10 let pred Freudom ter dokazala, da psihoanalitično lečenje ni edino. Nastalo psihoanalize govorita samo o hipnozi in sugestiji in tudi Freudov prijatelj, švicarski zdravnik Jung, ki je hodil svoja pota, se ne zadovoljuje s tem dvomljivim nazivom metode, marveč si je izbral točnejši naziv in sicer asociacijski eksperiment. Freudu očitajo mnogi učenjaki pansexualizem, ki vidi v vseh željah in hrenenjih samo spolni nagon v vsakem drugem človeku pa psihonevrotika. Mnogi učenjaki so tudi mnenja, da je Freudov pansexualizem posledica dedne obremenjenosti njegove rase, ki se spolno v primeri z drugimi razsami zgodbil razvije.

Ce pretehtamo vse prednosti in nedostatke Freudove teorije, moramo pa vendar priznati, da se je dotaknil najskrivnejših globin človeškega duha in da se je začelo po njegovi zaslugi malo bolj odkrito govoriti o instinktivni strani, ki nudi psihoški analizi mnogo zanimljivih problemov. Človeški duh hoče zopet enkrat spoznati samega sebe v najintimnejših pojavih, začel je iskaniti pot k tamjanu svojega notranjega življenja in zabilodil je v labirint čudovitega snovanja si, skritih v vsakem človeškem bitju. Freud preveč naglaša somatično stran nagona in njegovo dednost (pred rojstvom), pozabila pa na probleme čistega duha. Njegovi izleti v filozofijo zgodovine in njegova razgibanja

injava verskega vprašanja so doživelja fiskajo.

Proslava 50 letnice električne žarnice

V Deabornu v Zedinjenih državah se v pondeljek spominjali 50letnico električne žarnice. Na proslavi se je zbrala elita Amerike. Pred oficijskim pojedino je odšel Edison s svojim bivšim sotrudnikom in prijateljem F. Jehlom v skromno leseno hišico, kjer je imel nekoč laboratorij in kjer je izumil električno žarnico. To hišico je dal Ford prepeljati iz Menlo - Parka v Deaborn. V laboratoriju, kjer je svetila petrolejka, je Edison z Jehlom ponovil svoj poskus, ki je privelen pred 70 leti do velikega izuma. S primitivnimi napravami sta izčrpala zrak iz steklene žarne, potem sta jo pa zapetcila in napoljila v njo električni tok. Poskus ki je dal pred 50 leti človeštvu električno razsvetljavo, je ponovil silovski Edison na najmanjih podrobnostih. Navzoči so bili president Hoover, njegova soprga in Edisonova soprona. V hišu, ko je žarica zažarala, so zablestela mogočna pročelja Fordovih delavnic v morju luči. Z letališča so obsevali poslopja ogromnih reflektorjev. Klub narivalu se je zbrala okrog Fordovih delavnic ogromna množica občinstva, ki je pripeljala Edisonu navdušene ovacije. Nad zgodovinskim poslopijem so krožila krasno razsvetljena letala. Edisona so navdušene ovacije globoko ganile.

Na svečanem banketu je predstavljal Hoover slavil Edisona kot moža, kateremu mora biti hvaležno vse človeštvo. Njegov genij ga je dvignil iz bede na visoko stopnjo najslavnnejšega izumitelja. Owen Young je slavil izumitelja kot apostola nove dobe. Edison se je zahvalil za čestitke in izjavil, da bi bil v zadregi, da se ne zaveda, da so obenem z njim deležni časti in slave točni mislecev in delavcev v preteklosti in sedanosti brez katerih bi njegovo delo nič ne pomenilo. Edisonova slavnost so oddajali po radiju tako, da jo je poslušalo nad 30 milijonov ljudi. Edisonsu je čestital tudi Einstein.

Pri zdravniku.

- Zahajate v gledališču?
- Ne.
- V kino?
- Ne.
- Kadite?
- Ne.
- Pijete alkoholne pičice?
- Ne.
- Ste oženjeni?
- Ne.
- Imate ljubico?
- Ne.
- Za boga, kaj ste pa doslej sploh počeli na svetu?

Pri brivcu.

— Tole vodo za lase vam toplo priporočam. Če bi vam po nji lasje ne zrasli, vam dam še dve steklenici brezplačno.

— Prepozno!

Nekdo se je tiho zasmjal. Hepburn se je obrnil v naslanjanju.

Na drugem koncu sobe, kamor je le slabšo svetila petrolejka, je stal mož, držeč odgrnjeno zaveso na vrati spalnice. Bil je od peta do glave črno obladen, klobuk je imel potisnjen na čelo in črna maska mu je zakrivala spodnji del obrazu.

— Pojdite dekleta odtod! — Prepozna!

Nekdo se je tiho zasmjal. Hepburn se je obrnil v naslanjanju.

Na drugem koncu sobe, kamor je le slabšo svetila petrolejka, je stal mož, držeč odgrnjeno zaveso na vrati spalnice. Bil je od peta do glave črno obladen, klobuk je imel potisnjen na čelo in črna maska mu je zakrivala spodnji del obrazu.

— »Odvedite dekleta odtod!«

Hepburn je omalnil nazaj v naslanjanje. Neznanec je imel prav, ko je dejal, da je bo noč imenito prespal. Veseli se je jutri, ko bo zopet kramljal z Rozamundo. Ta misel mu je bila nepopisno prijetna. Iztegnil je noge in zrl pred se. Nekote je pomislil, da se je zanimal v Rosamundo.

— Ne, ne, — je imenal sam pri sebi. — Vrag vzemi te topove, ki so knivi, da sem se zagledal v njene oči. Sicer

gubah zaveso in njegove temne oči pod bledim čelom. Kdo ve, kako dolgo je bil skrit za zaveso.

— No?

Hepburn se je obrnil, stisnil je pipo med zobe, vtaknil obe roki v žep in gledal nočnemu gostu naravnost v obraz. Dolgo sta se molče gledala. Slednjič je Hepburn znova spregovoril.

— Čestitam, — je dejal flegmatično. — Pozdravite gospoda Colensa v mojem imenu in povejte mu, da mu želim obilo sreče. Nisem misil, da je tako velik lovor.

Neznanec se ni gani.

— Preprečam sem, da bo Colenso prijetno presenečen.

Hepburn je kar zazidal od začudenja, da v prijetnem neznančevem glasu in vedenju ni bilo nič bojevitega.

— Ne obliubim vam pa ne, da izpolníte vašo željo.

Neznanec je stopil počasi naprej in se ustavil nekaj korakov od mize. Hepburn je zdaj videl, da je bil nizke, suhe postave in simpatične zunanjosti. Med klobuškom in črno svileno masko se pa videlo samo strepe temne oči.

— Po tem takem morda sprejmete poklon sami, — je pripomnil Hepburn.

— Vaš vrom v hotel je najboljši dokaz, da ste mož na svojem mestu. Ali mi imate sporočiti kaj posebnega? — je vprašal in se iztegnil v naslanjanju, kakor pravi Anglež, ki ga nobena nevarnost ne spravi in ravnotežja.

Skušal je na vse načine zadržati sumljivega nočnega gosta, da bi si mogel izmisliti način, kako opozoriti Rosamundo in hotelirja. Neznanec je najbrž nameraval obračunati z vsakim po-

sej in potrežljivo je čakal ugodne prilike. Nedvomno je imel za seboj pajače, pripravljene na napad.

— Moram vam nekaj povedati, gospod Hepburn. Časa nimam mnogo.

— Če je to samo običajno svarilo, — je dejal Hepburn predvidno, — običajno svarilo, naj pustim Rosamundo na cedilu, si lahko prihranite trud, gospod — gospod — žal ne vem, kako je vaše imeno.

Hepburn se je ironično nasmehnil in stresel pepel iz pipe na krožnik.

— Ne gre za moje ime. — Neznanec je govoril hitro in stopil korak naprej.

— Občudujem vaš pogum, gospod. Žimočni ste vsega.

— In vendar ne morem poraziti Colensa, — se je zasmjal Hepburn. Vsaj v spremnosti mu nisem kos. V tem pogledu bi Colens prekosil lisico. Vendar je pa bila sreča doslej na načini strani.

— Toda kmalu ne bo več, — je zasepel neznanec. Ozril se je na vrata, skozi katera se je prišlo na hodnik. Bila so samo priprta. Oddaljeni koraki so se bljazili. — Požuriti se morate, prijatelji. Če vas sreča zapusti, se ne vrne več. Colenso bo že poskrbel za to.

Temne oči pod dolgimi trepalnicami so se zožile in podaljšale. Neznanec je napeto opazoval Hepburnov obraz.

— Ste dostopni svarilu? Če ste, morete nemudoma zapustiti to hotel. Odvedite dekleta odtod! Čas hiti, požurete se!

Hepburn je planil pokonci.

— Kdo pa ste, tristo vragov?

— Moje ime ni važno, — je odgovoril neznanec mirno. — S tem samo tra-

mite čas. Vsaka minut je draga. Ne odpeljite se s svojim avtomobilom. Gotoviti jidje in se predobro poznaš. Strokovnjak spozna avtomobil po odtisu pnevmatik. Izposodite si avtomobil kjer koli. Razumete?

— Ničesar ne razumem. — je odgovoril Hepburn in se ozril na maskiranega neznanca. — Hočem vedeti maskirko, posebno me pa zanima, kdo ste.

— Le poglejte, — je dejal neznanec in pokazal na okno, zagrnjeno s težko zavoso. — Poglejte skozi okno in povejte mi, kaj vidite.

Neznanec je stopil počasi naprej in se zavzel na maskiranega moža, potem je pa stopil k oknu.

— Stoje! — je zaklical neznanec za njim. Stopil je k mizi in odvij petrolejko, da je nastala v sobi tema. — Zdaj na poglejte.

Hepburn je odgrnil zaveso in bil je prepričan, da ga zgrabil krepke roke za vrat. Toda kotiček pri oknu je bil praznen in Hepburn se je magnil, da pogleda na dvorišče. Pravokotno na hotel so bila zgrajena stranska poslopja, v katerih je bila garaža. Hepburn je zatočil v krepkem in se še boljagnil k oknu.

Bil je odgrnil zaveso in bil je prepričan, da ga zgrabil krepke roke za vrat. Toda kotiček pri oknu je bil praznen in Hepburn se je magnil, da pogleda na dvorišče. Pravokotno na hotel so bila zgrajena stranska poslopja, v katerih je bila garaža. Hepburn je zatočil v krepkem in se še boljagnil k oknu.

Bil je odgrnil zaveso in bil je prepričan, da ga zgrabil krepke ro

REKLAMNA PRODAJA

od 20. oktobra
do 6. novembra

NASE CENE VLECEJO

	Za dame:	Din 128	Prodaja svile z 10% popustom
Tricot hlače bombažaste	Pyjame vzorčaste iz načolice Hanse	Din 98	
Maje cvirnate v vseh velikostih	Pyjame vzorčaste iz Jan. krepia	Din 75	
Ircot kombineže barvaste iz najfinješe kvalitete	Vestica volnena eobarvana	Din 118	
Svilene hlače iz barv. tricot.	Pullover vzorčast iz cefir-volne	Din 225	
Volnene hlače iz čiste volne	Obleka volnena iz načolice Hanse	Din 265	
Kombineža svilena barvasta tricot	Šali svileni z dolgimi resami	Din 390	
Bluze iz la flanele načnoveški kroj	Šali svileni, stikani z resami, za ples	Din 100	
Domace halje iz enobarvne flanele	Dežnički svileni od		

Nogavice flor v vseh barvah umeina svila, modne barve . . . Din 13.— 11.— 10.—

Rokavice, umlene, Nappa Rokavice, umlene, podložene . . . Din 85.—

Rokavice, umlene, Pyjame iz flanele, načnoveški vzorci . . . Din 89.—

Za gospode: Rokavice, umlene, Nappa . . . Din 89.—

Rokavice, tople za zimo glace, načolica kvaliteta usnjene, podložene . . . Din 17.— 15.— 13.—

Za otroke: Pullover, vzorčast po Din 10.— od Din 45.—

Čepice, volnene Šali, volnene . . . Din 8.— 6.—

Pošljamo proti povzetju!

Za neugajajoče vrnemo denar!

TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovsk. c. 4.

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahajevanje je pri vseh trgovcih.

Razpoložljamo jo tudi: po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošle ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „Java“ pšenične kave je kot darilo pridelana lepa skodelica za kavo.

Kdor pošle 2 Din v znakih, dobí vseprizor 100 gramov „Java“ pšenične kave poštne prosto.

Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.

PRAZIONA KAFE „JAVA“ K. D. BEograd, Lomina ul. 11

„SIDOL“

naiboliše sredstvo za čiščenje in poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“

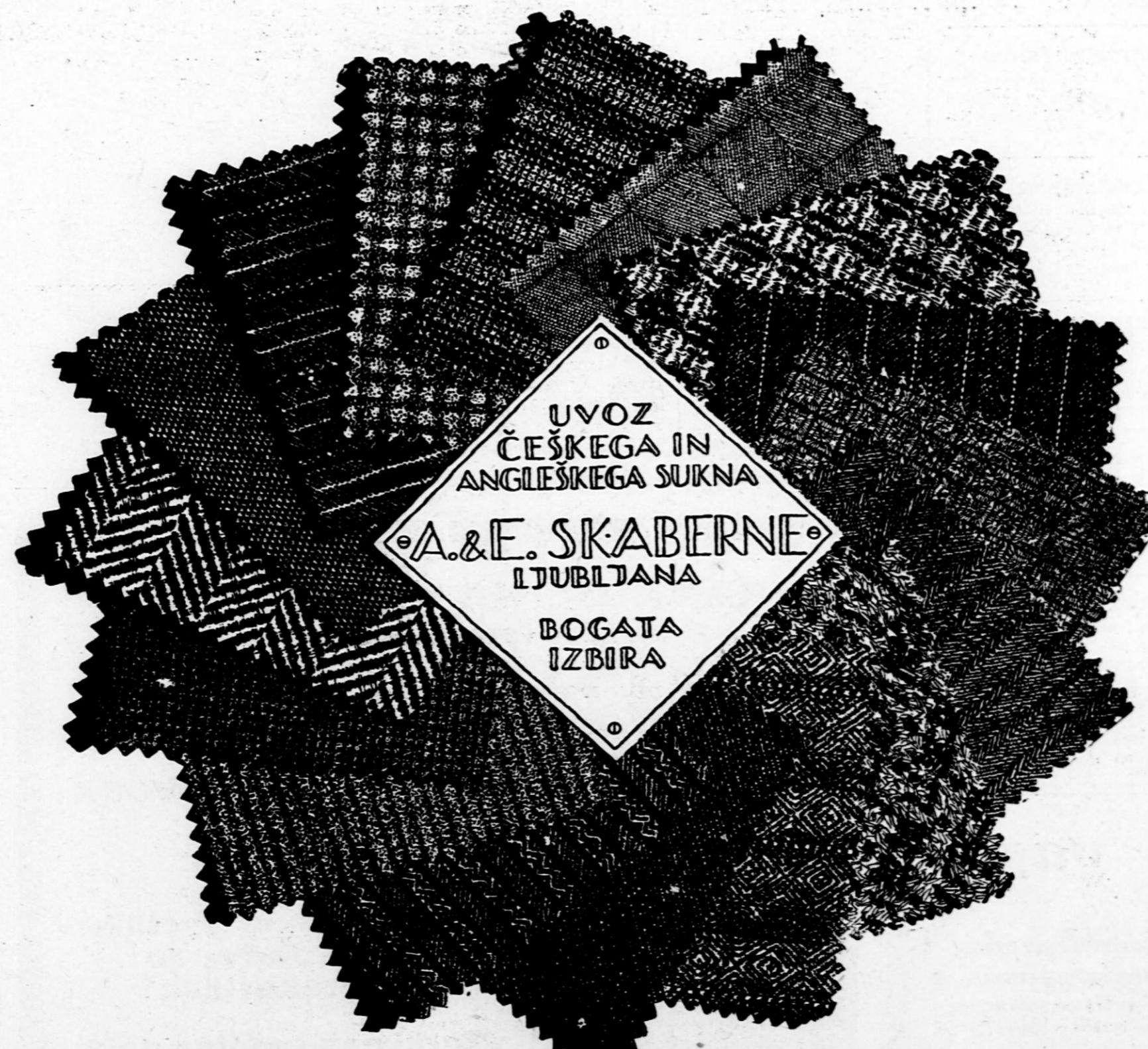
se uporablja za čiščenje celokupnega jedilnega in kuhinjskega pribora, vsakovrstne posode, cinaste, lesene, pločevinaste in emajlirane, kopalne kadi, stopnic it. t. d.

„AZUROL“

najboljše tekoče indigo plavilo.

Dobivajo se povsod.

Pazite na ime in znak!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

20odstotne kronske bone

cupuje Pušča Štedionica, založna zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27. 97-L.

Klavirje

strokovno ugašuje in popravlja G. JURASEK, Ljubljana, Ključavnica, ulica 3, Mestni trg 22. 92-L.

Premog

in DRVA najboljše vrste dobavlja

L Pogačnik

Borovičeva 5. Telefon 2059 94-L

Puškarna FR. ŠEVČIK, Ljubljana

Priporoča lovške puške Darne s fiksнимi cevmi. Darne puške so dobile prve nagrade v Parizu, Londonu, Milenu, Liegu itd., na tekma na letectvu golobe so zmagovalci rabili izključno le puške Darne.

Lovške puške: Suhlske, Bayard, F. N., Boroveljske, kar kor tudi vse drugo oružje in municija za lov, šport in obrambo po najnižjih cenah. Cenik Darne pušk gratis, za celokupni ilustrirani cenik poslati Din 6.— v poštnih znamkah.

Opozorilo!

Pri nakupu šivalnih strojev ne glejte na ceno, temveč na najboljšo znamko in to je PFAFF!

Pfaff šivalne stroje

za rodbino, obrt in industrijo z večletno garancijo, kupite ugodno in tudi na obroke pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7
ali v podružnici Novo mesto.
Pouk v vezenju brezplačen!

Opalograph

razmnoževalce z varstveno znamko Globusa, kakor tudi potrebnične dobiti edinole pri

Cud. Baraga, Ljubljana, Šolenburgova ulica štev. 6
Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko! Vse drugo potvrdbo!

V soboto 26. oktobra izide 3. štev. zabavnega tednika

Roman

Vsebina: „Nezakonska mati“, ljubavni roman „Zlati demon“, pastolovni roman, članki o modi, kozmetiki, gospodinjstva, zgodovinske anekdote, šale, kratke povesti, križanka, razpis nagrade v gotovini Din 500.— i. t. d., i. t. d. — Dobite jo v trafikah.

16 strani. * Naročnina znaša za četrto leto Din 25.— * Cena Din 2.—

Pozor! // Številka prinese kratko vsebino prvih nadaljevanj obeh romanov. // Pozor!

Uprava „Romana“, Ljubljana, Breg 10

Želodčno tinkturo
preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekar na Ljubljani. 87-L.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

Original .LUTZ' peči

peči Monolit
in Ekonomia

Velika zaloga:

Ing. GUZELJ

Ljubljana VII.

Sv. Jerneja c. 5. — Tel. 3252

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsovrstne vrste, ekskompi in tokaso menje ter nakačila v tu in inozemstvo safe - depositi itd. itd. itd.

Bruseljave: Kredit, Ljubljana — Telefon 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2816

87-L